

Školní vzdělávací program
pro školní družinu

Platnost: od 1. 9. 2016

Autoři: Mgr. Radek Vašek, ředitel školy
Jitka Bačkovská, vedoucí vychovatelka

1. Identifikace školní družiny

1.1 Základní údaje o školní družině:

Adresa: ŠD při Základní škole, Hlinsko, Smetanova 403, okres Chrudim

IZO školní družiny: 117200131

Zřizovatel: Město Hlinsko
Poděbradovo nám. 1
539 01 Hlinsko

Ředitel školy: Mgr. Radek Vašek
Vychovatelky: Jitka Bačkovská, vedoucí vychovatelka
Ivana Siganová
Bc. Kateřina Kábelová
Magdalena Zahálková

Provoz školní družiny:

Ranní provoz: 6:15 – 7:50 hod.
Odpolední provoz: 11:50 – 16:00 hod.

Telefon: 777 231 429

E-mail: škola@zssmetanova.cz

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina slouží především k odpočinku, k rozvoji zájmů žáků v době po vyučování a efektivnímu využití volného času. Dává také prostor pro komunikaci mezi dětmi navzájem, rodiči a vychovatelkami. Navštěvují ji žáci 1. – 5. ročníku základní školy. Její činnost vychází z pedagogiky volného času. Snaží se o vytvoření místa pro odpočinek žáků po vyučování a aktivního, sportovního využití volného času.

2.1 Velikost a vnitřní organizace školní družiny:

Školní družina je součástí základní školy a nachází se v budově školy. Tvoří ji čtyři oddělení. Maximální kapacita je 120 žáků. Jednotlivá oddělení jsou věkově smíšená. Svou činnost vykonává každodenně v závislosti na rozvrhu základní školy pro příslušný školní rok. Má ranní provoz a činnost družiny je uzavřena v 16 hodin.

2.2 Prostorové a materiální podmínky školní družiny:

Pro svoji činnost školní družina využívá přístavbu školy a učebny v přízemí budovy školy. První dvě oddělení se nachází v boční části školy (přístavba). Učebnu zde spojuje chodba, která slouží zároveň jako šatna pro jedno oddělení. Druhé oddělení má šatnu v přilehlé místnosti. V této části družiny žáci pobývají také ráno před začátkem vyučování.

Třetí a čtvrté oddělení školní družiny se nachází také v přízemí budovy školy. Školní družina využívá pro svou činnost bývalé učebny, část chodby a šatnu. Obě oddělení školní družiny mají svůj vchod z boku školy.

Vybavení místností odpovídá činnostem a aktivitám školní družiny. K odpočinku slouží hrací koutky, koutky s gauči a žíněnkami, a počítačová část učebny. Žáci mají dále k dispozici společenské hry, dětské knihy, stavebnice a další potřeby pro zájmovou činnost. Součástí družiny je i malá keramická dílna. K pohybovým aktivitám žáků slouží školní tělocvična, venkovní školní hřiště, prostor dopravního hřiště a průlezků, které jsou jeho součástí. Stravování je zajištěno ve školní jídelně Hlinsko, Ležáků 1449.

2.3 Ekonomické podmínky školní družiny:

Úplata za školní družinu činí 100 Kč za měsíc, hradí se ve dvou splátkách a to v měsíci říjnu 400 Kč (září až prosinec, splatnost do konce října) a v měsíci březnu 600 Kč (leden až červen, splatnost do konce března).

Dle §11 vyhlášky č. 74/2005 Sb. může výši úplaty ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit. O úplném prominutí úplaty v případě žáků se sociálním znevýhodněním rozhoduje ředitel školy po předložení příslušného dokladu. Peníze přijímá vychovatelka ve svém oddělení. Úplata za školní družinu je využita na nákup materiálu pro výtvarnou, pracovní a sportovní činnost.

2.4 Personální podmínky školní družiny:

Organizace školní družiny je stanovena podle § 10 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Účastníci pravidelné denní docházky do družiny se zařazují do oddělení. Oddělení se naplňují nejvýše do počtu 30 účastníků. Jejich činnost je zaměřená na rozvoj osobnosti žáků, jejich zájmů, znalostí a tvořivých schopností.

3. Cíle a zaměření školní družiny

Cílem naší školní družiny je:

- umožnit žákům odreagovat se a uvolnit
- pomoci žákům uplatnit své zájmy a potřeby
- zabezpečit pocit bezpečí a klidu
- rozvíjet fantazii a dovednosti
- rozvíjet týmovou spolupráci, ocenit práci a pomoc druhých
- všteňovat žákům návyky slušného chování
- vést žáky k otevřené a slušné komunikaci
- učit žáky aktivně trávit volný čas, udržovat fyzické a duševní zdraví
- navozovat pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí

Naše zaměření:

Pokud má mít školní družina pevné místo při ZŠ, musí být zajímavá a doplňovat její ŠVP. Proto, když jsme tvořili školní vzdělávací program se sportovním podtextem, počítali jsme, že družina bude na tuto činnost navazovat. Jejím záměrem není vychovávat reprezentanty jednotlivých sportů, ale vést žáky k trvalému každodennímu aktivnímu životnímu stylu. K tomu nás také vedly rozhovory s rodiči, ale i různé výzkumy, které dokazují, že u školní mládeže mizí zájem o zdravé aktivity. Stanovili jsme si proto tyto priority:

1. Pohybem k sobě i k druhým

Na cestě ke vzdělání se neustále pohybujeme směrem dopředu, vyvíjíme a poznáváme nové jevy. Poznáváme sami sebe, svoje potřeby, svoje dovednosti, svoje zájmy, umíme se kriticky hodnotit. Učíme se spolupráci, pomoci a tím vytváříme hezké vztahy k druhým lidem. Naším cílem je žáky vychovávat k smysluplnému využívání volného času formou zájmových a spontánních činností, příležitostnými akcemi odpočinkem a přípravou na vyučování.

2. Pohybem k přírodě

Vedeme žáky k citlivému vztahu k přírodě, ke všemu živému a ukazujeme jim, jak žít v souladu s přírodou, využívat její kladné stránky pro život a žít dle environmentálních principů. Vytvářet si pro sebe zdravé a hezké prostředí a prožívat tam hezké okamžiky.

3. Pohybem k praktickému životu

Chceme, aby si žáci vytvořili potřebu každodenního pohybu, kterou by si odnesli do dalšího života jako jednu z důležitých potřeb. Přitom však družina klade důraz i na jakékoliv aktivní využití budoucího volného času, a proto žákům nabízí samozřejmě i jiné aktivity s tím související.

Cílem výchovně vzdělávacího procesu je také podporovat a rozvíjet všechny klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Žák se učí s chutí, snaží se dokončit započatou práci, kriticky hodnotí své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi.

Kompetence k řešení problémů

Učí se problém pochopit, přemýšlí o příčinách, plánuje řešení, hledá různé způsoby řešení, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, je iniciativní v řešení.

Kompetence komunikativní

Žák umí vyjadřovat své názory, zapojuje se do diskuse, respektuje názory druhých a snaží se rozpoznávat vhodné a nevhodné chování, využívá osvojené základy slušného chování.

Kompetence sociální

Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, samostatně rozhoduje o svých činech, rozpozná vhodné a nevhodné chování, dokáže se prosadit, podřídí i přijmout kompromis.

Kompetence občanské

Žák vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, projevuje pozitivní postoje, chápe své povinnosti.

Kompetence pracovní

Váží si práce své i ostatních, dodržuje pořádek, dbá na bezpečnost práce, snaží se být ohleduplný k přírodě.

Kompetence k trávení volného času

Žák se učí smysluplně trávit svůj volný čas, rozvíjí své zájmy v organizovaných nebo individuálních činnostech, umí odmítnout nevhodné nabídky k trávení volného času.

4. Délka a časový plán vzdělávání

Časový plán pro školní družinu je stanoven na dobu jednoho školního roku. Během této doby projde dítě všechny okruhy činností družinou vyměřené a přiblíží se tak co nejvíce cílům výchovně – vzdělávací činnosti. Školní družina plní výchovně vzdělávací činnost formou sportovně-rekreační činnosti, odpočinku, zájmovou činností a také přípravou na vyučování.

5. Formy vzdělávání

5.1 Pravidelná činnost

Je dána týdenní skladbou a představuje tyto aktivity.

- Sportovní a rekreační činnost v tělocvičně a na dopravním hřišti
- Výtvarná a pracovní činnost – keramický kroužek, pro každé oddělení jedenkrát týdně
- Esteticko-výchovná činnosti – rozvoj jemné motoriky, vyprávění, společné hry, dramaturgie, osvojování základů společenského chování
- Příprava na vyučování
- Prohlubování znalostí o přírodě – hry v přírodě, práce s knihou apod.

5.2 Příležitostná činnost

Je to výchovná, vzdělávací a zájmová činnost organizovaná nepravidelně dle možností školní družiny, zahrnuje širokou nabídku pestrých činností a aktivit, jež nejsou organizovány jako trvalé nebo pravidelně se opakující akce nebo činnosti a jsou určeny širokému okruhu zájemců. Zahrnuje například souhrn činností k zajištění nácviku programu na školní besídce, výrobu dárků pro předškoláky k zápisu, vyrábění výrobků na jarmark apod.

5.3 Spontánní činnost

Je určena co nejširšímu okruhu zájemců. Zahrnuje například volné hry v přírodě, na školní zahradě, v areálu školy, ale i hry se stavebnicemi, využití stolních i deskových her apod.

6. Obsah vzdělávání

Celoroční plán školní družiny pro školní rok:

Školní družina společně se školou zajišťuje komplexní působení na žáky. Umožňuje zajímavě a užitečně trávit volný čas v době před a po vyučování. Poskytuje žákům dostatek prostoru pro odpočinek po náročné práci ve školním vyučování. Učí žáky aktivně trávit volný čas, udržovat jak fyzické tak duševní zdraví. Pomáhá žákům uplatnit nejen své zájmy, ale i potřeby.

Září - „My se máme rádi, my jsme kamarádi“

- Poznáváme se, poznáváme ŠD, okolí školy, cestu do školní jídelny
- Základy hygieny a stolování, režim školní jídelny
- Sportovní odpoledne na hřišti
- Závody na koloběžkách
- Hračky pro všechny
- Práce v keramické dílně

Říjen - „Kouzelná příroda“

- Kreativní dílna - Skřítek „Podzimníček“
- 4. 10. Světový den zvířat - jak se staráme o domácí zvířátka
- Přírodovědná vycházka - sběr přírodnin
- Drakiáda
- Tiskařská dílnička - razítka z brambor
- Sportovní odpoledne - hřiště, tělocvična

Listopad - „Strašidel se nebojíme“

- Halloween - výroba a výstavka strašidýlek
- Hraní skupinových her - rozvíjení vzájemných vztahů, podpora sebevědomí
- Dej tělo do pohybu - opičí dráha, švihadla, padák, míče
- Turnaj ve vybíjené
- Výtvarná dílnička - tvoříme z přírodnin
- Kino - strašidelná pohádka na DVD

Prosinec - „Vánoční těšení“

- Kouzla Vánoc
- Čertovský rej
- Návštěva výstavy na Betlémě
- Pečení vánočního cukroví
- Výroba dárků pod stromeček
- Vánoční posezení - poslech koled, zdobení stromečku

Leden - „Zimní království“

- Olympiáda netradičních her na sněhu
- Jednoduchá origami - skládání z papíru
- Příroda v zimě - beseda s myslivcem
- Sportovní hry v tělocvičně
- Ve zdravém těle zdravý duch
- Soutěž o nejhezčí bunkr za sněhu

Únor - „Bud' Fit!“

- Masopust- tradice - beseda s PhDr. Vojancovou (vedoucí SLS Vysočina)
- Výroba masopustních masek
- Bobování na sněhu
- Turnaj v Člověče, nezlob se

- Bezpečnost nejen na lyžích
- Otužování, zdravá strava, vitamíny

Březen - „Jarní probouzení“

- Probouzení přírody - vycházka
- Naše malá zahrádka - setba semínek
- Dílnička - dárky k MDŽ
- Březen měsíc knihy - „Moje oblíbená knížka“
- Soutěž s literární tematikou - hra na básníky
- Léčivé bylinky

Duben - „Cestou necestou“

- Velikonoce - tradice, koledy, výzdoba
- Výroba kraslic
- Bezpečnost na silnici - beseda s Městskou policií
- Den Země - třídění odpadů
- Veselé sportování - netradiční míčové hry
- Rallye v ŠD - soutěž s autíčky

Květen - „Souboje se nebojíme“

- Den matek - výroba přáníček, dárečků pro maminky
- Bowlingový turnaj - využití kuželek ze ŠD
- Atletický trojboj na hřišti
- Beseda s hasiči z HZS Hlinsko
- Vycházky v okolí školy
- Malování na chodník - křídly

Červen - „Než zvonek naposledy zazvoní“

- MDD - „Cukrárna“ ve školní družině, soutěže
- Sportujeme na hřišti
- Švihadlová princezna a Kuličkový král - aneb není důležité vyhrát, ale zúčastnit se
- Cesta za pokladem - šipkovaná v okolí školy
- Beseda na téma „Cestujeme o prázdninách“
- Ukončení školního roku - opékání špekáčků, soutěže

Obsah vzdělávání vychází z rámcově vzdělávacího programu pro ZŠ a ze ŠVP školy. Při tvorbě jsme vycházeli z našich možností a podmínek naší družiny. Zařezujeme postupně všechny oblasti, ale nejvíce se věnujeme našim prioritám, které jsme již zmínili v předešlých kapitolách.

Člověk a zdraví:

- Aktivní využívání volného času pohybem a to hlavně na čerstvém vzduchu
- Soutěže, pohybové hry, relaxační činnosti sportovní hry
- Rozhovory a besedy o zdravém stylu a zdravé výživě
- Dodržování pitného režimu

Člověk a příroda:

- Hry zaměřené na zvířata
- Poznávání rostlin a zvířat
- Třídění odpadu, aktivní účast na projektu Papírová várka
- Výtvarné práce na toto téma

Člověk a jeho svět:

- Seznamujeme se stále s novými kamarády a dospělými pracovníky školy
- Procvičování ročních období, měsíců, dní pomocí her, hádanek a vycházek

Další témata:

Jazyk a jazyková komunikace (didaktické hry, přednes, dramatizace, zásady slušného chování, rozhovory, diskuse), Matematika a její aplikace (rozpočítávání, body za hry, dělení do družstev, hry na obchod, matematické hádanky). Informační a komunikační technologie (dramatizace), Člověk a společnost (řešení konfliktů mezi dětmi, diskuse o problémech žáků), Umění a kultura (vystavování dětských prací, zpěv písní, poslech, recitace), Člověk a svět práce (hry na povolání – dramatizace, úklid, dodržování pořádku, pomoc při úklidu na hřišti).

7. Podmínky přijímání, průběhu a ukončení vzdělávání včetně podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Kritériem přijetí žáka do školní družiny je jeho věk (přednostně žáci 1., 2. a 3. tříd). Podmínkou přijetí je řádně vyplněný zápisový lístek.

Nejvyšší počet účastníků je 30 na jedno oddělení, v případě velkého zájmu mají přednost žáci 1. – 3. ročníku. Rodiče musí uhradit úplatu za zájmové vzdělávání dle vnitřního řádu školní družiny. Pobyť žáků ve družině končí odchodem domů s rodiči nebo samostatně po písemné domluvě nebo

odchodem do zájmového kroužku. Odhlášení žáka je v průběhu školního roku možné a to písemnou formou.

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti. U žáků se zdravotním znevýhodněním (dlouhodobá nemoc, diabetes, vady páteře atd.) respektujeme individuální potřeby žáka, spolupracujeme s rodiči, dbáme lékařských doporučení, věnujeme žákům zvýšenou průběžnou pozornost. Pro rozvoj talentovaných jedinců bude naše školní družina nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

8. Stanovení podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro zdravý rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře. Volí vhodnou strukturu režimu žáků ve školní družině a stanovuje vhodný stravovací a pitný režim.

Bezpečnost ve všech využívaných prostorách je zajištěna:

- Vnitřním řádem ŠD
- Vnitřním řádem specializovaných učeben

V dalších prostorách školy se žáci řídí pokyny pedagogických a provozních pracovníků.

V Hlinsku dne 1. 9. 2016

.....
Mgr. Radek Vašek
ředitel školy

.....
Jitka Bačková
vedoucí vychovatelka